

-בלמ"ס-

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

			נהלי אח"מ
מספר: 300.01.221	תת-פרק: כללי	פרק: חקירות	
שם נוהל: פריצת דלתות במהלך חקירה			תאריך פרסום: 01/02/2014
			תאריך תחילה: 01/02/2014
			תאריך ביטול:
			נוסח: 1

מספר נוהל ישן 03.300.211

1. כללי

- א. זכותו היסודית של כל אדם לשמור על פרטיותו מפני חדירה לחצרים שבעלותו או בחזקתו. ניתן לפגוע בזכות זו רק עפ"י הוראות חוק מפורשות, המסמיכות שוטרים להיכנס לחצריו של אדם, או מכח צו שופט.
- ב. יש הוראות הקובעות מפורשות, לצד הסמכות להיכנס לחצרים את הסמכות להשתמש בכח, ויש מקרים בהם מכח הסמכות של כניסה לחצרים מוקנית סמכות העזר של שימוש בכח.

2. הגדרות

למונחים שלהלן יהיו הפירושים שבצדם:

- א. מקום - כל בנין או מבנה או חלק מהם והחצרים הצמודים להם, לרבות בית מגורים, בית עסק, בית תפילה, ומחסן.
- ב. בעל המקום - לרבות מי שגר בו, הממונה על המקום או המחזיק בו כדין.
- ג. שימוש בכח - לרבות שימוש בכח כלפי אדם וכלפי חפץ (רכוש).

3. ההיבט החוקי

- א. להלן הוראות החוק המקנות לשוטר סמכות להיכנס למקום:

- (1) סעיף 24 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (נוסח חדש), תשכ"ט - 1969 - מקנה לשוטר סמכות לחפש בכל מקום הנקוב בצו חיפוש שניתן ע"י שופט.
- (2) סעיף 26 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), תשמ"ב - 1982 - מאפשר לשוטר המבצע צו מעצר להיכנס לכל מקום שיש לו יסוד סביר להניח שחב המעצר נמצא בו.
- (3) סעיף 25 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (נוסח חדש), תשכ"ט - 1969 - לפיו שוטר רשאי, בלא צו חיפוש, להיכנס לכל מקום אם -
- (א) יש יסוד סביר להניח שמבצעים שם פשע, או שפשע בוצע שם זה מקרוב.
- (ב) תופש הבית או המקום פונה לעזרת המשטרה.
- (ג) אדם המצוי שם פונה לעזרת המשטרה ויש יסוד סביר להניח שמבוצעת שם עבירה.
- (ד) בעת רדיפה אחרי אדם המתחמק ממעצר או נמלט ממשמורת חוקית.
- (4) סעיף 25 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), תשמ"ב - 1982, וסעיף 45 פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (נוסח חדש) תשכ"ט - 1969 - מקנים לשוטר סמכות להשתמש בכוח סביר נגד אדם או רכוש, במידה הסבירה הדרושה לביצוע המעצר או החיפוש, אם לפי צו ואם ללא צו.
- (5) סעיף 20 לחוק שירות הכבאות, תשי"ט - 1959-שוטר מוסמך להיכנס לכל מקום, הן במקרים שפרצה בו או בסמוך לו דלקה, והן במקרים בהם נשקפת סכנה אחרת - על מנת להציל נפש או רכוש. השוטר מוסמך לעשות כל דבר הנראה לו דרוש למטרות אלו, ולצורך ביצוע הסמכות רשאי הוא להשתמש בכוח סביר, ואף לפגוע ברכוש למניעת התפשטות הדליקה.

ב. פטור מאחריות

- (1) בהתאם לסעיף 7(א) לפקודת הנזיקין, ובהתאם לחוק הנזיקים האזרחיים (אחריות המדינה), תשי"ב - 1952, אין שוטר אחראי בנזיקין ואין המדינה, כמעבידתו, אחראית בגין נזקים שנגרמו כתוצאה ממעשים שהם בתחום הסמכות כדין, או שנעשו בתום לב, תוך שימוש מדומה בהרשאה חוקית. אין פטור זה חל על רשלנות שבמעשה.
- (2) עפ"י סעיף 21 לחוק שירותי הכבאות, תשי"ט - 1959 - לא ישא שוטר באחריות בשל פעולות שביצע לכבוי דליקה, למניעת התפשטותה, או כדי להציל נפש או רכוש בין במקרה דליקה ובין במקרה סכנה אחרת (כולל כניסה לחצרים או הריסת רכוש), אם הפעולות בוצעו בתום לב, במידה סבירה וללא רשלנות.

4. הנחיות

- א. שוטר מוסמך להשתמש בכח סביר נגד אדם או נגד רכוש, לצורך כניסה למקום, רק כאשר יש לו סמכות חוקית לכך, כמפורט בסעיף 3.א. (על סעיפיו הקטנים).

ב. הדרג המחליט על שימוש בכוח והשיקולים לכך

(1) בכל מקרה, בו התעורר צורך להיכנס למקום בהעדר בעליו, יש לנסות לאכן אדם המחזיק במפתח ולהשתמש בו לצורך כניסה למקום, אם העיכוב שייגרם לא יפגע בפעולה.

(2) לא אוכן אדם המחזיק במפתח, והתעורר צורך להיכנס בכח למקום, יפנה החוקר אל ראש משרד האח"מ ו/או ר' קצין החקירות (להלן: "הקצין הממונה"), בבקשה לאשר כניסה תוך שימוש בכח.

(3) החליט הקצין הממונה לאשר כניסה תוך שימוש בכח יפעל כלהלן:

(א) אם נסיבות המקרה מאפשרות השהיית הכניסה - יזמין את מכבי האש או מומחה לפריצת מנעולים, אשר יבצע את הכניסה בכח.

(ב) אם דחיפות העניין מחייבת פעולה מיידית, יורה הקצין הממונה מי מבין השוטרים יבצע הכניסה בכח וכיצד.

(4) חוקר או בלש יכנס בכח לחצרים ללא קבלת אישור מוקדם מהקצין הממונה רק במקרים שלהלן:

(א) נשקפת סכנה מיידית לחיי אדם ו/או לרכוש.

(ב) השהיית הפעולה עד לקבלת אישור עלולה לגרום להעלמות החשוד.

(ג) השהיית הפעולה עד לקבלת האישור עלולה לגרום להעלמת ראיות או לטשטושן.

ג. נוהל הכניסה למקום תוך שימוש בכח

(1) בכל מקרה, בו התעורר צורך להשתמש בכח כדי להיכנס למקום אליו מותר לו להיכנס, ולאחר שקיבל האישור לכך כמפורט בסעיף 4.ב., יפעל השוטר כלהלן:

(א) ידרוש מבעל המקום לאפשר לו כניסה חופשית וליתן לו כל הקלה סבירה.

(ב) הדרישה חייבת להיות ברורה ועל החוקר להשתכנע שהאדם הנמצא במקום שמע את הדרישה והבינה.

(2) דרש השוטר לאפשר לו להיכנס למקום ולא נענה, ישתמש בכח על מנת להיכנס רק לאחר שהשתכנע כי יש במקום אנשים ששמעו דרישתו.

המסקנה שיש אנשים במקום יכולה להתבסס על נסיבות, כגון אנשים נראו נכנסים למקום וטרם יצאו, דמויות נראו בתוך המקום, רחשים או תנועות הובחנו במקום.

(3) אם האדם הנמצא במקום סרב להרשות הכניסה לאחר שנדרש לכך, רשאי השוטר לבצע הכניסה בכח. השוטר ישתמש רק בכח סביר הדרוש לצורך כניסתו למקום, יבחר את דרך הכניסה הנוחה ביותר, תוך נקיטת כל אמצעי זהירות הדרושים כדי למנוע פגיעה בעצמו או באחרים, וכדי להקטין, ככל ניתן, את הנזק לרכוש.

(4) במקרים בהם שימוש בכח ע"י שוטר עלול לגרום נזק רב ביותר, או שישהה את הכניסה למקום לזמן ממושך (כגון כשמדובר במקום הסגור בדלת פלדה ו/או בסורגים), רצוי להזמין מומחה לפריצת דלתות או מכבי אש, אף אם הכניסה דחופה.

ד. סגירת המקום לאחר פעולה

- (1) השוטר לא יעזוב את המקום, אלא לאחר נקיטת אחת הפעולות שלהלן:
 - (א) בעל המקום או הממונה על המקום היה בתוך המקום אליו בוצעה הכניסה בכח, ולא התעורר כל צורך לעוצרו או לקחתו לתחנת המשטרה.
 - (ב) התעורר צורך לעכב או לעצור את בעל המקום או את הממונה על המקום, יודיע השוטר לאדם מטעמו של בעל המקום כיצד לפעול לסגירת המקום, ושוטר ימתין עד להגעתו.
 - (ג) אם ניתן לאכן את בעל המקום או את הממונה עליו תוך זמן סביר, ימתין השוטר במקום עד לבואו.
 - (ד) לא אוכן בעל המקום או שלא יוכל להגיע תוך זמן סביר, יפעל השוטר בעצמו לסגירת המקום בצורה סבירה, שתמנע כניסת אחרים למקום, או שיזמין מומחה לסגירתו.
 - (ה) הקצין הממונה יודא נקיטת כל האמצעים הסבירים לסגירת המקום.
- (2) נסגר המקום לאחר שימוש בכח, בשל כך שבעליו לא אוכן, תושאר על הדלת או בתיבת הדואר הודעה לבעל המקום - למי ביחידת המשטרה עליו לפנות לשם קבלת פרטים על הכניסה למקום. העתק מהודעה זו יצורף לתיק החקירה.
- (3) שוטר יפעל כאמור בסעיפים (2) לעיל, גם כאשר המקום היה פתוח או פרוץ לפני הגעתו לשם, אף אם לא נכנס למקום בהעדר סמכות לכך.

ה. דיווח

- (1) חוקר שנכנס למקום תוך שימוש בכח, ידווח על כך לקצין הממונה, מיד לאחר ביצוע כל הפעולות, שחייבו את הכניסה בכח למקום.
- (2) בכל מקרה של שימוש בכח כדי להיכנס לחצרים יירשם דו"ח מפורט, שיכלול: הנסיבות שהצדיקו כניסה בכח, תאור מפורט של הנזק, האמצעים שננקטו לסגירת המקום.
- (3) אם ניתן, רצוי לצלם את הנזק. הדו"ח והצילומים יצורפו לתיק החקירה.

ו. תשלום למומחה לפריצת דלתות

התשלום למומחה לפריצת דלתות במהלך חקירה, יעשה מתוך הקופה הקטנה, כמפורט בהנחיית חטיבת החקירות 03.300.180 - "הוצאות חקירה מיוחדות - קופה קטנה".

ז. הטיפול בתלונה על נזק עקב שימוש בכח

התלונן בעל המקום כי נגרמו לו נזקים עקב כניסה למקום תוך שימוש בכוח, והוא דורש פיצויים בגינם, יש לגבות ממנו הודעה בכתב ולהעבירה ללשכת היועץ המשפטי במטא"ר, בצרוף הדו"ח המוזכר בסעיף 2.ה.5 לעיל, צילומים וכל חומר רלוונטי.

